

ιδέας χρῆναι διαπορῆν διατείνονται, ἢν εἰδα-
μόθεν ἢ ἀπὸ Θεῶ ἀμέσως ἡμῖν κοινωνηθεῖναι αὖν,
ὑπειλήφασι.

§ 285. Ταῖς δὲ τῶν ιδεῶν ἐμφύτους, τῶν ιδεῶν,
ἦντινες τεθῶσι μόνον περιζήσεις, εἶναι κατα-
φανεῖς.

§ 286. Ἄλλὰ γὰρ ταῦτα μόνον ἀποφαί-
νονται, λόγοις δὲ ἀραρόσιν ἐκ ἀποδεικνύσει,
διὸ καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιδοξέντων εὐκόλως ἐλέγ-
χονται. Οὗτοι γὰρ ἐκ εὐκαταφρονήτοις πίσεσι
κατασκευάζουσιν, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ τῆ Θεῶ, ἢν ἀτε-
λεσάτην τῆ ὑπερτελεῖς φέρομεν ιδέαν, συμπλοκῇ
ποικίλων ἄλλων ιδεῶν, συγκροτεῖσθαι δύναται.

§ 287. Οἱ ταῖς ἐμφύτους ιδέας ἀποσκευά-
ζοντες, μετὰ τὸ τῶν παρὰ τοῖς ἀντιδοξῆσι προ-
βαλλομένων λόγων δεῖξαι τὸ ἀδυνεῖς, περαιτέ-
ρω ἐτι χωρῆσι, καὶ τοιαύτας τινὰς ὑπάρχειν
ιδέας ἐμφύτους ἀπλῶς ἀποφάσκουσιν, ὅπερ ἀλλ'
ἔν ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις συλλογισμῶν ἠκίσα ἔπε-
ται· εἰ γὰρ ψευδῆς ἔσαι ἠδύξα, διότι ἀδρανέσιν
ἐπιχειρήμασι ταύτην οἱ προσατῆντες κρατύνουσι.

§ 288. Ἐνυπολειφθήτω τοίνυν ἐν τοῖς ἀβε-
βαίοις τὸ περὶ τῶν ἐμφύτων ιδεῶν δόξασμα·
τῆ γὰρ περὶ τὴν ἀρχὴν τῶν ιδεῶν σκότεις ἀπαλ-
λαχθήναι, εἰδὲ διὰ τῆς ὁδῆ ταύτης οἶοντε.

Δυοῖν ἀνδρῶν εὐκλεῶν, Δεῖβνιτίε τε Φημί καὶ
Μαλεβραγχιε ταῖς δόξας, ταῖς περὶ τῆ συν-
δέσμη ψυχῆς τε καὶ σώματος, ἐπικρίναντες
ἀνωτέρω, ἐν Κεφαλαίοις ΙΖ. καὶ ΙΗ., εἶδομεν

ἤδη, εἴτι ἄρα ὑγείες περὶ τῆς τῶι ιδεῶν ἀρχῆς οἱ τηλικῆτοι ἄνδρες ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν.

§ 289. Ἡ τῆ Λεῖβνιτίς δόξα, ἔχειν ἔοικέ τινος πρὸς τὰς ἐμφύτας ιδέας ἀναφορὰν. Ἐχει δὲ ἕτως :

§ 290. Ἀπλήτισ ἐστὶν ἡ ψυχὴ ἢ τῆ ἀνθρώπου, ἢ ὅλως ἀπῆλλαγμένη συνθέσεως. Ἐνθεντα εἰδὲ τι τῶν δημιουργητῶν ὄντων, ἐπὶ τὰ ἐντὸς αὐτῆς δύναται ἐνεργεῖν· διὸ καὶ πᾶσαι δῆποτε ἢ ἐν αὐτῇ συμβαίνουσα μεταβολὴ ἐξ ἀρχῆς ἐνδομυχέσης ἐξήρηται.

§ 291. Οὕτως ὁ Θεὸς ψυχὴν πᾶσαν ἐμόρφωσεν, ὡς προσλήψεις ἐν αὐτῇ παντοίας ἐνεῖναι, ἐνίας μὲν διακεκριμένας, πολλαῖς δὲ συγκεχυμένας, ὡς πλείσας δὲ ἀσαφεῖς αἷς δὴ ἐχάτας μόλις ἑαυτῇ σύνοιδεν ἔχουσα.

§ 292. Σύμπασα ἅμα αἱ ιδέαι αὐταί, ὀλοχερῆ τὸν ἅπαντα παρισῶσι διάκρονον, ἅπαντα δηλαδὴ ὅσα τε ἦν, ὅσα τε ἐστὶν, ὅσα τε ἔσται. Κατὰ δὲ τὴν τῆς ἀναφορᾶς διαφορὰν, ἦν πρὸς τὸ πᾶν σύνταγμα ἔχει ψυχὴ ἐκάστη, διαφέρειν αὐτῇ καὶ αἱ ιδέαι διακεκριμέναί εἰσι, καὶ μέροςτι τῆ σύμπαντος εὐκρινῶς παρισῶσαι· ἐστὶ δὲ τῆς τοιαύτης δόξης λόγος θεμελιώδης ὁ ἐφεξῆς.

§ 293. Ἴνα τὸ τῆ παντὸς μέρος, ὅπερ εὐκρινῶς παρισῶνεται πρὸς τὴν ὀλοχέρειαν τῶν πάντων, πρῶστε τὰ παρεχνηκότα δηλαδὴ, καὶ

πρὸς τὰ ἐσόμενα, ἀναγκαίαν ἔχει τὴν χέσιν
ὡς ἂν δηλαδὴ τῆτο ἐκ τέττε αἰεὶ ἐφέπηται.
Οὕτω γὰρ δὴ καὶ ἐπὶ τῆτοιῶδε μέρεσ παρατάσεις,
ἀναγκαίαν ἔχει τὴν πρὸς τὴν τῆπαντὸς πα-
ράτασιν ἀναφορὰν, ὡς ἀπὸ τῆσ τῆπαντὸς
παρατάσεως μηδαμῶς ἔχειν ἀποδιακρίνεσθαι.

§ 294. Ἡ πρόσληψις ἄρα ἢ ἐν τῇ ψυχῇ
εὐκρινῆσ τε ἔσσι καὶ διακεκριμένη, ταῖσ ἀπάντων
τῶν ἔσιῶν ἰδέασ συζεύγνυται, ὧν δὴπερ αἰ ἔχα-
τοι, καὶ ἀσαφῶσ, ἐν αὐτῇ ἐνεισι τῇ ψυχῇ.

§ 295. Κατὰ γῶν τόνδε τὸν λόγον, τὴν ψυχὴν
Λεῖβνίτιοσ Κάτοπτρον τῆπαντὸς ἐκάλεσε.

§ 296. Τέτων τεθέτων, τὸν αὐτὸν τρίπον,
ὡπερ ἐπὶ τῆπαντὸς, τὰ συμβαίνοντα, ἐκ
διαδοχῆσ ἀλληλα ἐπιδιαδέχεται κατὰ τινασ νό-
μοσ καὶ ὄρεσ, ἔτω καὶ ἐπὶ τῆσ ψυχῆσ, ἐκ δια-
δοχῆσ αἰ ἰδέασ διακεκριμένασ γίνοντα, κατὰ
τινασ νόμοσ, οἱ τοῖσ μὲν περὶ ῥηθεῖσι νόμοισ
συμφῶνασ βαίνουσι, τῆσ δὲ νοεῶσ φύσεωσ ἤκι-
σα διαφωνῶσι. Πρὸθεσ τοῖσ ἐνταῦθα λεγομένοισ,
τὰ ἀνωτέρω (236. 257. 258).

§ 297. Τῶν αὐτῶν ἰδεῶν ἀπασα αἰ τῶν
ἀνθρώπων εὐμοιρεῶσι ψυχῶν, ἐφ' ἐκάσων γεμὴν
ἔχ αἰ αὐταῖ ἰδέασ διακεκριμένασ εἰσι. Τῆτο γὰρ,
ἐκ τῆσ πρὸς τὸ ὄλον σύνταγμα ἀναφορῶσ, ἢ
ἢ ψυχῇ ἔχει, ἐξήρηται ἐφ' ἐκάσῆσ δὲ ψυ-
χῆσ ἢ ἀναφορὰ αὐτῆ διαφέρουσα εἰσιν, ἢπερ
αὐτῆν ὁ Θεὸσ κατατάξα ἠθέλησεν.

§ 298. Ὡς ἔν οἰοντέμοι ἦν, τρανώς, τὸ τῆ
 Λειβνιτίε περὶ τῶν Μονάδων συστήματος παρε-
 θέμην μέρος ὃ τὰ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ιδεῶν ἀφο-
 ρᾶ. Διόμοι ἐντι τῆτο παρατηρήσασθαι λοιπὸν ἔσω.

§ 299. Βάσις τῆ ὄλε συστήματος ἐστὶ, τὸ
 ἀναγκαίαν εἶναι τὴν μεταξὺ τῶν μερῶν ἀπάντων
 τῆ συντάγματος ἀλληλεχίαντε ἢ συνάφειαν
 ἀλλ' ἵνα ἢ τῆ ἐντεῦθεν ἐπαγομέγε λόγε ἔφοδος
 εὐθίκτως χωροῖη, τριαύτη δὴ ἢ συνάφεια ἐπι-
 ζητεῖται καὶ συμπλοκὴ εἶναι, ὡς τῶν πραγ-
 μάτων καθ' αὐτὰ θεωρεμένων, εἰάν ἐπὶ τῆ παν-
 τὸς ἔσω ἄττα τεθῆ, σύμπαντα τ' ἄλλα ἐν-
 τεῦθεν ἔτω χρῆναι ἐφέπεσθαι, ὡσε μὴ τοιάνδε
 τὴν ιδεῶν τῆ ἄλε παντὸς δύνασθαι δοθῆναι, οἷα
 περιέχειν τι, τὸ ἐπὶ τῆ παρόντος ἀνήκον συν-
 τάγματος.

§ 300. Εἰ τοιᾶδε τις ἦν ἢ τῶν ἐν τᾷ Κόσ-
 μῳ πραγμάτων ἀλληλεχία, εἶπετ' ἂν λόγω
 τινὶ, τὸ περὶ τῶν ἀσαφῶν ιδεῶν τιθέμενον
 καθότι λέγοιμεν ἂν δηλαδὴ, ὅτι ἄνθρωπος,
 ὃς εὐκρινῆ φέρει τὴν τῆ τριγώνε ιδεῶν, ἀσα-
 φῶς ιδεῶται, ἅπαντα τὰ πάθη τῆ τοιᾶδε
 κήματος, ἐπεὶ τῆτων γε μεταξὺ τῶν ἐχάτων,
 ἢ τῆς πρώτης ιδεῶς, ἀναγκαῖα τις συγχωρεῖ
 ἢ συμπλοκὴ καὶ συνάφεια.

§ 301. Ἀλλὰ γὰρ ἔχ ὁ αὐτὸς ἐν ταῖς κα-
 τὰ τὴν ψυχὴν ἀμοιβαδὸν συνεφεπομέναις ιδεῶς,
 σύνδεσμος ἀποκαλύπτεται. Ἐάν γὰρ ἐξάπινα,
 ἀπὸ σκότεε βαθέω, ἐπὶ τὸ φῶς μεταβῆ

τύχῳ, καὶ πραγμάτων ιδέας, ὧν ἔπω πρὶν ἐθεασάμην, καρπώσωμαι, ἔκ ἔοικε τὴν ἠγησαμένην ζοφώδη πρόληψιν, ἐπὶ ταῖς ιδέαις μετὰ ταύτας ἐξαγνοχέουα.

§ 302. Εἰ δέ τις ἀλλ' ἔν τὴν τῶν ιδεῶν ταύτην ἀλληλεχίαν πρὸς βεβύειν ἐπιχειρήσειε, τῆτον δεησόμεθα, ἵνα ἀφείς τὰς ὑποθέσεις, συλλογισμοῖς χρήσαιοτο· καίτοι ἐδὲ πολλῶν καὶ ἄλλων δυσκολιῶν τὸ εἰς ἐπίκρισιν ἡμῖν ἐν τῷ παρόντι προτεθεῖν δόγμα ἀπήλλακτα.

§ 303. Λειπόμενον δὲ καὶ τὸ τῆ Μαλεβραγχίε ἐπισαθμήσαθα. Τίθησιν ἔν ὁ Ἄνῆρ, ἀδύνατον ἄλλην τῆς ιδέας αἰτίαν δοθῆναι, παρὰ τὴν ιδέαν αὐτήν, τὴν ἐν ἐτέρῳ τινὶ νοερώ ἔντι ἐνῆσαν, καὶ ντεῦθεν εἰσβάλλει, ὅτι πᾶσαν αὐτοὶ ιδέαν ποριζόμεθα, τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐν τῷ Θεῷ ταύτην ἐνοπτευέσης.

§ 304. Ἴνα δὲ τὴν δόξαν κατασκευάση, ἅπαντας τὰς τρόπους καταριθμῆ, καθ' ἕς ἅν, φησὶν, ἢ τῶν ιδεῶν παραγωγή διερμηνευθεῖη· ἔτω γὰρ τῶν ἄλλων ἀπεληλαγμένων, μόνην ἀληθεύειν, ἣν αὐτὸς πρὸ ββάλλετο, ἐπιφέρει.

§ 305. Δισσὰ γεμὴν ἐξαμαρτάνειν δοκεῖ ἢ τοιάδε συλλογιστικὴ ἔφοδος αὐτῷ. Πρῶτον μὲν γὰρ, ἐν ὑποθέσει ἔτω πυκνῆ τῆ ἀσαφεία συνειλημμένη, τίς ποτ' ἂν ἐπιεικῶς διατείνεθαι ἔχοι, ἅπαντας ἀπαξαπλῶς καταριθμῆθαι τὰς τρόπους, οἷς ἂν διερμηνευθεῖη ἢ τῶν ιδεῶν ἐν τῇ ψυχῇ ἀνατύπωσις; ἤπερ ἢ τῆ Δεῖβνιτίε

δοξασία τὸν Μαλεβράγχιον διελάυνθαι, ἢ καὶ πρὸς τὰς ἐμφύτας τῶν ιδεῶν ἀναφορὰν τινα ἔχουσα, τῷ παντὶ γεμῆν ἀπὸ τῆς Καρτεσιανῆς δόξης ἀφέστηκεν. εἰδὲ τὰ κατὰ ταύτης τὰ Μαλεβραγχίῳ παρατηρηθέντα, εἰδὲ μικρὸν γέν τῶ Λειβνιτεῖε καθάπτεται σκέμματος. Οὕτω δὴ τοίνυν καὶ ἄλλα τυχόν ἐπινοηθῆναι ἂν ἔχοιεν τῶ προκειμένῳ ἀναπτύξεις θηρέουσαι τὴν κατάληψιν.

§ 306. Δεύτερον δὲ καὶ τῶ ἐλλειπῆς ἐστὶν ἢ συλλογιστικῆ ἔφοδος ἐκείνη, ὅτι τὰς λοιπὰς τῶν ἄλλων ὑπολήψεις, εἰ ἐπ' ἀκριβῆς ἀπάσας ἐξελέγξει, ψευδομένας εἶναι, τὸ γέν ἔμοιγε παριστάμενον.

§ 307. Ἀπάντων ἔν τῶν περὶ τῆς τῶν ιδεῶν ἀρχῆς ἔως ἐπισταθμηθέντων, εἰδὲν περὶ τῶ πραγμάτων διακριδὸν ἄχρι τῶδε νόημα λαβεῖν ἐξεῖναι, ὑποσυνάπτω.

§ 308. Ἐφ' οἷς παρατηρητέον, ὅτι ἐπὶ τῆς τῶν ιδεῶν, ὅπως ἔχουσι τὸ εἶναι ἐνθέσεως, καὶ ἢ τῶ μνημονικῶ διάσκεψις τὴν ἀπορίαν ἐπαύξει.

§ 309. Πολλὰς ιδέαι, αἷς παρέσας εἰ φέρομεν, ἡμῖν ἔχουσιν ἀνακαλεῖσθαι ταύτας δὲ δήπερ διαφόρως πρὸς τὴν ψυχὴν ἔχεν εἰκὸς, ἢ, αἷς εἰδέποτε παρέσας ἔχεν, εἰδὲ παρασηῆσαι ὅλως αὐθις ἑαυτῇ δύναται. Ἀλλὰ τις δήποτε ἢ κατὰ τὴν ψυχὴν ιδέα τυγχάνει, ἢς ἢ ψυ.

χὴ ἐκ ἐργείας τὴν πρόσληψιν κέκτηται, καὶ μὴν δίδοθαι τὰς ἔτιωσ ἐχέσας ιδέας φανερόν.

§ 310. Αἴρειν μὲν ἐν τῷ τῆς δυσκολίας ἐκ μέσθ δοκεῖ, ἐν τῇ συζήσει τῶ ἐγκεφάλω τὸ μνημονικὸν ἅπαν ἀνατιθέμενοι, ἀλλ' ἐξ ἀπορίας, ἐς ἀπορίαν ἄλλην ἐδὲν ἐλάσσονα μετακυλιόμεθα, ἢν ἀνωτέρω συνείδομεν (19)

ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.
ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΗΝ ΛΟΓΙΚΗΝ.

Μ Ε Ρ Ο Σ Α.

ΠΕΡΙ ΙΔΕΩΝ ἢ ΠΕΡΙ ΚΡΙΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς τῶν Ἰδεῶν Διαρέσεως.

§ 311. Πρόσληψις εἴρηται εἶναι, ὅπερ ἀμέσως πάρεσι τῇ ψυχῇ. Διαρεῖται δὲ εἰς αἴδημα καὶ ἰδέαν.

§ 312. Αἴδημα δὲ πρόσληψις ἐστίν, ἢ δὲ αἰδήσεως ἐγγινομένη, μηδὲν ἡμῖν, ὃ ἐκτὸς αὐτοῦ εἴη τῆς ψυχῆς παρισάνουσα.

§ 313. Πᾶσα δὲ ἄλλη πρόσληψις, παρὰ τὴν κατ' αἴδησιν καλεῖται ἰδέα. Καίτοι τὸ ὄνομα ὀλοχερέτερον πολλάκις ἐκλαμβάνομενον ὅποιανδήποτε πρόσληψιν ὑποδηλῶντάσσεται. Κατὰ μὲν

τοι τήνδε τήν ἐσχάτην λήψιν ἐπὶ τῷ πρὸ τῷ
 δε βιβλίου ἢ φωνῇ αὐτῇ ἐξείληπται ἢ κατὰ
 τὴν αὐτὴν δὲ καὶ τοῖς ἐξῆς ἐκληφθήσεται.

§ 314. Πᾶσαι ἡμῶν αἱ κρίσεις ἢ οἱ συλλογισμοὶ πάντες, ταῖς ἰδέαις ἀφορῶσι, ἢ περὶ ταύτας μόναις ἢ ἐν χερσὶν ἐπισημῆ ἐναχολεῖται.

Πρῶτος ταιγαρὲν ἂν εἴη, περὶ τῶν ἰδεῶν ἐν γένει διελεθῆν, ἢ τέτων τὰ ποικίλα εἶδη ἐπισαθμήσασθαι.

§ 315. Ἐὰν αὐταῖς μόναις ταῖς ἰδέαις τὸν νῦν ἐπισησώμεν, τέτων ταῖς μὲν ἀπλᾶς εἶναι εἰσόμεθα, ταῖς δὲ συνθέτους.

§ 316. Αἱ δὲ ἰδέαι εἰδέν ἡμῖν, ἢ τὰ πράγματα παρισῶσιν, εἰ γὰρ ἐστὶν ἄλλως, εἰ μὴ διὰ τῶν ἰδεῶν ταῦτα ἡμᾶς γιγνώσκουν ὅθεν τοιαῦδε λόγῳ, ταῖς ἰδέαις ἡμῖν ἐπισκεπτομένοις, αἱ μὲν εἰσὶν ἐναργεῖς καὶ σαφεῖς, αἱ δὲ ἀσαφεῖς ἢ αἱ μὲν πλήρεις, αἱ δὲ ἐλλειπεῖς, ἢ αἱ μὲν ἐυκρινεῖς, αἱ δὲ συγκεχυμέναι ἢ ἀφηρημέναι, ἢ συγκεκριμέναι καὶ καθ' ἕκαστα, ἢ καθόλου ἢ ἀπόλυτοι, ἢ σχετικαί. Τελευταῖον δὲ ἢ τὰ ἀντικείμενα τέτων, ἢτοι κατ' αὐτὴν εἰσὶ τὴν ψυχὴν, ἢ τῆς ψυχῆς ἐκτός.

§ 317. Συντόμως ἔν δια τῶν δε τῶν διαίρεσεων ἰτέον, ἐκεῖνα μόναι διερχόμενοις, ἄττα πρὸς τὸν προκείμενον ἡμῖν σκοπὸν τείνειν εἰκόασι. Ἦ δέτοι χρῆσις τῶν ἐνταῦθα παρατηρηθέντων ἐν τοῖς ἐξῆς ὑποτεθείσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ Ἰδεῶν Ἀπλῶν τε καὶ Σύνθετων.

§ 318. Ἀπλῆν ιδέαν καλεῖται, ἐν ἣ πλείους ἀνακαλύπτειν ιδέας ἐκ ἔχουμεν.

§ 319. Σύνθετον δὲ τὴν ἐκ πλειόνων ἀπλοτέρων συνισταμένην.

§ 320. Ἀπλῆ δὲ ιδέα τυγχάνουσι τὰ αἰσθητά πάντα, οἷον χρωμάτων, ὀσμῶν, ἤχων, κξ: , ἡδονῆς, λύπης κξ:

§ 321. Σύνθεσις μὲν ἐγχαρεῖ, ἐπὶ τῶν ἐπιζητημένων, ὥστε δι' αὐτῶν τοιαύδε ἡμᾶς ιδέας προσκτῆσασθαι καὶ ἐν αὐταῖς δὲ ταῖς ιδέαις, ἢ ποικιλία, πέρατος ἐκτὸς ἂν γένοιτο. ἐκάστην γεμὴν τῶν ιδεῶν τεταυρί, καθ' ἑαυτὴν θεωρημένην, ἀπλῆν εἶναι διατεινόμεθα.

§ 322. Ἀπλῆ δὲ ἔτι αἱ ιδέαι εἰσὶ τῆς ἐκτάσεως, τῆς κινήσεως, τῆς κατὰ τὴν βέλησιν προθέσεως, καὶ αἱ παραπλήσια.

§ 323. Αἱ δὲ σύνθετοι ἐκ πλειόνων ἀπλοτέρων συγκροτῶνται ὡς εἴρηται. Τοιαύτη ἡ ιδέα ἐστὶ σώματος παντός, τῆ φυτῆ, τῆ οἴκου, τῶν τοιούτων.

§ 324. Δι' ἐπιμελεσέρας ἐρεῦνης πολλάκις ἀνακαλύπτομεν, σύνθεσιν ἐπ' ἐνίων παρεῖναι τὴν πρὶν ἡμᾶς διαλανθάνουσαν καὶ συμβαίνει, τὸ κατ' ιδέαν ληπτὸν, σύνθετόν τι τυγχάνειν, καὶ ἡμῖν ἐν τοῖς ἀπλοῖς τάσσοιτο.

§ 525. Ταῦτ' ἀλλ' ἔν ἐταῖς ιδέαις αὐταῖς ἀφοραῖ, ὡς ἐπὶ τῆ παρόντες ἡμῶν, ἀνευ τῆς πρὸς τὰ πράγματα ἀναφορᾶς, θεωρεῖν πρόκειται.

§ 526. Τὴν γραμμὴν ὀρθὴν ὑποτιθέμενος, ἀπλῆν τῆς κατ' αὐτὴν τάσεως τὴν ιδέαν φέρω. Ἀλλ' ἀνακαλύπτω ἐπ' αὐτῆς καμπὴν εἶναι, ἢ δὲ τῆς τάσεως, ιδέα σύνθετος κῦρτικα καταδίεται. Καὶ ἔχῃ μὲν τὴν σύνθετον ιδέαν, ὡς ἀπλῆν ἔχον, ἀλλ' ἢ ιδέα μετήμειπται, ἢ ἑτέρα δὴ πᾶσα τὴν πρώτην ἐστὶ.

§ 527. Διὰ δὴ τῶν αἰδήσεων τὰς ἀπλοῦς τῶν ιδεῶν προσορίζεται ἡμῶν ἢ ψυχῆ. ἢ διὰ τῆ ἰδία ἐαυτῆς καταστάσεως προσέχει· οὐδέποτε ἂν ἄλλως ταύτας ἢ ψυχῆ προσκτήσαστο, καινὰς γὰρ πλαττεῖν ιδέαις αὐτῇ ἀμήχανον ἢ παραθέσει ιδεῶν ἄλλων αὐταῖς ἐκτελεῖν.

§ 528. Διὰ τῆτο ἢ διαφωρῶν τοῖς ἄλλοις, τοῖς αὐταῖς μήπω λαβῆσι, μεταδιδύναται ταύτας ἔχ οἶοντε.

Φωναῖς τὰς ιδέαις ἐκφέρομεν, ἀλλ' αἱ φωναὶ εἰδὲν καθ' ἑαυτὰς ἐκδηλεῖσι, καὶ ἀπὸ βεβλήης καὶ συνθήκης μόνον, ἢ τῆ σημαίνειν αὐταῖς περιεστὶ δύναμις. Ἐάν ἔν τινὶ ιδέαις τινὸς μεταδῆναται διὰ τῆ προφορικῆ λόγου θελήσω, ἀνάγκη τρῶτον ἐκεῖνα, τὴν τῶν φωνῶν αἰς προχρησόμεναι σημασίαν μὴ εἶναι ἀδήλων. Τῆτο δὲ ἐστὶ, τὸ τὰς ιδέαις αὐτὸν ἀλλοθεῖν ἔχειν, τὰς διὰ τῶν φωνῶν ἐκδηλεμένας, ἢ ἐπὶ τέτοις εἶς, καὶ τῆτο εἶτι εἰδῆναται, ὡς διὰ τῶν τοιαῦδε φωνῶν αἱ τοιαῦδε ιδέαις ὑποσημαίνονται.

§ 329. Ἐπειδὴν τὴν ιδέαν διὰ φωνῶν ἀναπτύσσομεν, ὄρισμὸν τὸ τοιοῦτο καλεῖται, καὶ τὸ ἔτι ἀναπτύσσειν, ὀρίζεσθαι. Ἐστὶ δὲ ὁ ὀρισμὸς, ἕδὲν ἄλλ' ἢ τῶν ἀπλαστέων ιδεῶν ἐξαριθμησις, τῶν ἐν τῇ συνθέτῳ ἰδέᾳ περιεχομένων.

§ 330. Ἐπειδὴ δὲ καθ' ἑαυτὰς αἱ φωναὶ ἕδὲμίαν ἔχουσαι εἰς σημασίαν, ἕξεσι πάντι τῷ βελομένῳ δι' ὁποιασθὲν φωνῆς, ὅποιανδήποτε ιδέαν διεκδηλῶν, εἰ μόνον δῆλον πρὶν εἰπεῖν, καθ' ἣν τινα δὴ ἐκδοχὴν τε καὶ σημασίαν, τὴν ἰδιάζουσαν φωνὴν ἐκείνην, ἐννοῶν τυγχάνει, ἢ χρῆσθαι προείλετο.

Καλεῖται δὲ τοιοῦτος ὀρισμὸς ὀνόματος. Τὰ δὲ λοιπὰ ἅ τῶν ὀρισμοῖς ἀνήκει, τὰ παρόντος τόπου ἠκίστα ἐστὶ.

§ 331. Οὐ χρὴ τὰς συνθέτους τῶν ιδεῶν, ταῖς συμπεπλεγμέναις συγχέειν.

§ 332. Συμπεπλεγμένας ιδέας καλεῖται, αἱ καθ' ἑαυτὰς μὲν ἀλλήλων διεσῶσαι εἰσὶν, ἀλλ' ἔτι ὅμως συμπαρασιάζειν εἰώθασιν τῇ ψυχῇ, ὡς τῆς μιᾶς ἐπιγινομένης, καὶ τὴν ἑτέραν παρεῖναι.

§ 333. Ἄυτη δὲ ἡ τῶν ιδεῶν συμπλοκή, ἐν διαφέρεσιν ἀνθρώποις, διαφέρεται ἐστὶ, καὶ τὰ τὰ περὶ τὴν τῶν ιδεῶν ἀνάληψιν διαφόρως συμβαίνοντα.

§ 334. Εἰ συνεχῶς ἐν αἰτι σῶμα κατεῖδον, καὶ ὁσμῆς κατὰ τὸ αὐτὸ μοι συνέβη αἰσθῆσθαι

τις, τῆς εἴτ' ἐξ αὐτῶ ἐκείνης τῆς σώματος εἴτε καὶ ἐξ ἄλλης ἐτινοσῶν ἀποφερομένης, ἐφεξῆς αἰείποτε ἐπὶ τῆς παραπλησίας προσαιδοίμην ὁδοῦ, καὶ τὸ σῶμα αὐτὸ ἐκεῖνο καὶ μὴ παρῆ φαιταθήσομαι. Αὗται γὰρ ἰδέαι συμπεπλεγμέναι, ἢ συνεζευγμέναι εἰσιν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἰδέαν ἑδύλως εἰσὶν ἀνήκασαι. Διὸ καὶ τὴν σύζευξιν ταύτην ἐκ ἐπὶ τὴν σύνθεσιν τῶν ἰδεῶν ἀνακτέον.

Ἐπεὶ ἀριθμοί, εἴτις προσέχοι, παραπλησίας συνεζευγμέναις ἰδέαις, παρ' ἑαυτῶ ἕσασ ἀνοκαλύψαι δυνήσεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Περὶ ἰδεῶν ἐναργῶν τε καὶ ἀσαφῶν, ἀνελλιπῶν τε καὶ ἐλλιπῶν, ἑυκρινῶν τε καὶ συγκεχυμένων.

§ 355. Ἐναργῆς τε καὶ καθαρά ἰδέα καλεῖται, ἢ ὀλοκλήρως ἡμῖν ληπτὴ. Τοιαῦται αἱ ἀπλῆ, πᾶσαι. Ἦν γὰρ ἔχομεν ἀπλήν ἰδέαν, ὀλοχερῆ ἔχομεν· ἔτι γὰρ οἷα ἐστὶ μερισμὸν ὑφίστασθαι, ἀπλή ἔσα.

§ 356. Ἡ δὲ σύνθετος ἰδέα ἐναργῆς ἡμῖν ἐστίν, ἐπειδὴν τὰς ἀπλᾶς ἀπάσας, ἐξ ὧν ἐκείνη συγκροτεῖται, κατὰ νῦν φέρομεν· οἷα ἢ τῶ ἰσοπλεύρῃ τριγώνῃ.

§ 357. Ἀσαφῆς δὲ ἢ σύνθετος ἰδέα ἐστίν, ἀπέσης τινὸς τῶν ἀπλᾶς ἐξῶν, ἐξ ὧν συντίθεται.

§ 358. Τῶν ἑσσιῶν ἀπασῶν αἱ ἰδέαι εἰσὶν ἀσαφεῖς. Τέτων ἐστὶν ἕς τῶν τρόπων εἰδέναι μί-

νον πεφύκαμεν (18). Καὶ εἰς τῶν πάντων ἐστίν, ὅς, ἐκείνης εἰτίας τῶν τρόπων ἀπαξοπάντων, δουητεται ποτὲ ἐφικέσθαι, ἢ περὶ φανερόν παντὶ τῷ προσέχοντι.

§ 339. Ἡ τῶν ἰδυνίτεσ τε πολλὰ ἰδέα ἀσαφῆς κρίνεται, τὸ δὲ, διὰ τὴν ἡμετέραν συμβαίει ἀγνοίαν.

§ 340. Εἴτις προβάλλοιμι, εὐθύγραμμον κατ' ἰδέαν προσλαβεῖν τοῖσιν, οἷον ἐννακοσίων μοιρῶν γωνίας ἅμα εἶναι δεκτικόν, ὁ δὲ αγνοοῖ τὸ ἐπτάπλευρον, καὶ ὡς τῶδε μόνω τὸ εἰρημένον προσήκει πάθος, ἀσαφῆ τινὰ ἑαυτῷ διαμορφώσεται ἰδέαν, ἐννοῶν τινὰς γωνίας, ὑπὸ τινῶν πλευρῶν συνισταμένας, χῆμα δὲ πανταχόθεν πεπερατωμένον ἑαυτῷ εἰ δυνήσεται παρασησαί.

§ 341. Ὡς εἶγε ἀντὶ ἐννακοσίων μοιρῶν, ὀκτακοσίας προθείην, παραπλησίαν τινὰ ἀναπλασάτω μορφώσιν, ἀσαφῆ καὶ ταύτην τιθέμενος, καίτοι ἀδύνατον.

§ 342. Ἡ μὲν ἀνελλιπής τε ἢ πλήρης καλεσμένη, τῆ ἐναργεῖ καὶ σαφεῖ, ἢ δ' ἐλλιπής, ἢ ἐνδεής, τῆ ἀσαφεῖ συμπίπτειτον.

§ 343. Διακεκριμένη δέγε, καὶ εὐκρινής, ἢν ἰασθῆν ἄλλης διωκίνας δυνάμεθα οἷον ἢ τῶ σάματος ἰδέα διακεκριμένη ἐστίν. Ἐκτεταμένον γὰρ ἐστὶ, καὶ ἀδιαχώρητον καὶ ἐνθα ἂν τὰ πάθη ταῦτα παρῆ, τὸ ὑποκείμενον αὐτὸ σώμα πᾶσι ὄν. ἢτε ἰδέα αὕτη, οἰασθῆν ἄλλης ῥᾶσα ἀποκρίνεται.